

Școala Creștină "Filadelfia" - Cl. I-XII

Str. Narciselor, nr. 5E - Suceava Tel/fax: 0230-531205
www.filadelfia.ro office@filadelfia.ro O.P. 6 C.P. 50

Cod fiscal: 14687487 Cont: 251105182340021165015 Banca: Banc Post - Suceava

Logică

clasa a IX-a

frecvență redusă

Prof. Marici Marius

a) Situații de comunicare

Există 6 nevoi relaționale fundamentale (în același timp ele reprezintă și obiectivele oricărui proces de comunicare):

1. nevoia de a spune ;
2. nevoia de a fi inteles ;
3. nevoia de a fi recunoscut ;
4. nevoia de a fi valorizat ;
5. nevoia de a influenta ;
6. nevoia de intimitate .

Elementele situatiei de comunicare: Emitator, Receptor, Mesaj

- **Emitător:** emițătorul este cel care transmite mesajul unui receptor; funcția emotivă se concretizează în selecția informației pe care emițătorul o operează în realitatea înconjurătoare.
- **Receptor:** receptorul este cel căruia i se adresează mesajul emițătorului, adică el este cel care primește o informație, astfel se concretizează funcția conativă sau de cunoaștere. Efectul mesajului se măsoară într-un răspuns verbal/ scris sau comportamental.
- **Mesaj:** ceea ce emițătorul transmite receptorului printr-un proces de codificare a unor elemente verbale/ nonverbale.

b) Comunicarea interpersonală, comunicarea publică, comunicarea interculturală

- **Comunicarea interpersonală** este reprezentată de dialogul exclusiv dintre doi interlocutori. Datorită acestui tip de comunicare se stabilesc, se întrețin și, uneori, se distrug relații umane. Comunicarea interpersonală este cea mai importantă formă de comunicare și cel mai des folosită. Oamenii nu pot evita acest tip de comunicare; existența lor socială depinde de abilitatea cu care pot angaja discuții cu alții. Viața de familie, relațiile cu prietenii, activitatea profesională, toate depind de această calitate.
- **Comunicarea publică** (campanii de afisare, mesaje televizate) încearcă să-l facă pe fiecare cetățean responsabil de alegerile sale în materie de sănătate și securitate și să asigure participarea sa la viața publică. Comunicarea socială nu se mulțumește să informeze. Un anunț de tipul „Nu fumați! Tutunul este dăunător sănătății” nu le oferă fumătorilor îndeajuns de multe motive pentru a-și schimba comportamentul. Prin **mass-media**, adresează mesaje într-o manieră specială cetățenilor ca indivizi particulari (prevenirea bolilor și a accidentelor), etc.
- Chiar dacă se referă la o călătorie de studiu, sau la descoperirea unei țări sau a unei regiuni, **relațiile interculturale** vor presupune întotdeauna un demers personal: acesta poate fi achiziția unei cunoștințe, descoperirea unor peisaje, monumente, opere de artă sau tradiții... Dar acest lucru presupune și contactul cu alte moduri de viață, moduri de a gândi sau a simți care se regăsesc în grupuri și indivizi. Astfel, prin **comunicare interculturală** trebuie mai întâi să se înțeleagă relațiile care se stabilesc între persoane sau grupuri care aparțin unor culturi diferite.

c) Bariere și dificultăți în procesul comunicării

Ori de câte ori scriem sau vorbim, încercând să convingem, să explicăm, să influențăm, să educăm, sau să îndeplinim orice alt obiectiv, prin intermediul procesului de comunicare, urmărim întotdeauna patru scopuri principale:

- să fim receptivi (auziți sau citiți);
- să fim înțeleși;
- să fim acceptați;
- să provocăm o reacție (o schimbare de comportament sau atitudine).

Atunci când nu reușim să atingem nici unul dintre aceste obiective, înseamnă că ceva în derularea comunicării nu funcționează corespunzător. Înțeleșurile se regăsesc în oameni și nu în cuvinte, astfel că identificarea factorilor care conduc la interpretări greșite este primul pas spre a realiza o mai bună comunicare.

Factori care duc la dificultăți în procesul comunicării:

- **Diferențe de percepție** - modul în care privim lumea - persoane de vârste diferite, naționalități, culturi, educație, ocupație, sex, temperamente etc. vor avea alte percepții și vor interpreta situațiile în mod diferit. Diferențele de percepție sunt de multe ori numai rădăcina a numeroase bariere de comunicare.
- **Concluzii grabite** - deseori vedem ceea ce dorim să vedem și auzim ceea ce dorim să auzim, evitând să recunoaștem realitatea în sine. Aceasta ne poate duce la ceea ce se spune "a face doi plus doi să dea cinci".
- **Lipsa de cunoaștere** - este dificil să comunicăm eficient cu cineva care are o educație diferită de a noastră, ale cărei cunoștințe în legătură cu un anumit subiect în discuție sunt mult mai reduse. Desigur este posibil, dar necesită îndemnare din partea celui care comunică; el trebuie să fie conștient de discrepanța între nivelurile de cunoaștere și să se adapteze în consecință.
- **Lipsa de interes** - este una din cele mai mari și mai frecvente bariere ce trebuie depășite. Acolo unde lipsa de interes este evidentă și de înțeles, trebuie să se acționeze cu abilitate pentru a direcționa mesajul astfel încât să corespundă intereselor și nevoilor celui care primește mesajul.
- **Dificultăți în exprimare** - dacă emitatorul are probleme în a găsi cuvinte pentru a-și exprima ideile, aceasta va fi sigur o barieră în comunicare și, inevitabil acesta va trebui să-și îmbogățească vocabularul.
- **Emotii** - emotivitatea emitatorilor și receptorilor de mesaje poate fi de asemenea o barieră. Emotia puternică este răspunzătoare de blocarea aproape completă a comunicării. O metodă de a împiedica acest blocaj constă în evitarea comunicării atunci când emitatorii sunt afectați de emoții puternice. Totuși, uneori, cel care primește mesajul poate fi mai puțin impresionat de o persoană care vorbește fără emoție sau entuziasm, considerând-o plictisitoare - astfel ca emoția poate deveni un catalizator al comunicării.
- **Personalitatea** - nu doar diferențele dintre tipurile de personalități pot crea probleme, ci, deseori, propria noastră percepție a persoanelor din jurul nostru este afectată și, ca urmare, comportamentul nostru influențează pe acela al partenerului comunicării. "Ciocnirea personalităților" este una dintre cele mai frecvente cazuri ale eșecului în comunicare. Nu întotdeauna suntem capabili să influențăm sau să schimbăm personalitatea celui alt dar, cel puțin, trebuie să fim pregătiți să ne studiem propria persoană pentru a observa dacă o schimbare în comportamentul nostru poate genera reacții satisfăcătoare.

Aceștia sunt doar câțiva factori care pot face comunicarea mai puțin eficientă, sau chiar să eșueze complet.

SOCIETATE, COMUNICARE ȘI ARGUMENTARE CORECTĂ

Argumentarea poate îmbrăca forma

monologului (discurs în fața publicului): trebuie comunicate lucruri valoroase după o logică ușor de urmărit; se are în vedere ecoul pe care cele comunicate îl trezește în mintea celor care ascultă; trebuie acordate lămuriri celor care adresează întrebări.

dialogului: existând un fond comun de cunoștințe, nu este nevoie ca discuția să fie atât de riguroasă; discursul se adresează mai mult inimii și nu rațiunii; se construiesc raționamente simple.

dezbaterii: analiză amănunțită asupra unei probleme de interes general ; se păstrează teza dată și se aduc argumente pentru a o susține sau pentru a o respinge.

polemicii: discuție în contradictoriu pe o anumită temă; se formulează teza opusă, precum și argumente în sprijinul ei.

eseului :

1. introducerea caracterizarea generală a subiectului, schița dezvoltării eseului
2. cuprinsul (tratarea subiectului) : analiză, soluții, demers critic
3. concluzia: reanalizarea subiectului; dacă nu este eseu științific. concluzia nu este închisă și nu va depăși două fraze.

mass-media: comunicare realizată prin mijloacele audio-vizuale: televiziune, radio, presă;

1. știrea radiofonică se deosebește de cea scrisă, adică frazele sunt scurte, clare; știrea radiofonică nu are titlu;

2. presa scrisă nu respectă întotdeauna cerințele argumentării corecte; se formulează teze și argumente false ; oferă dreptul la replică, deci posibilitatea contraargumentării.

II. SOCIETATE, COMUNICARE ȘI ARGUMENTARE

Argumentarea și structura argumentării; analiza logică a argumentelor

1. Termenii

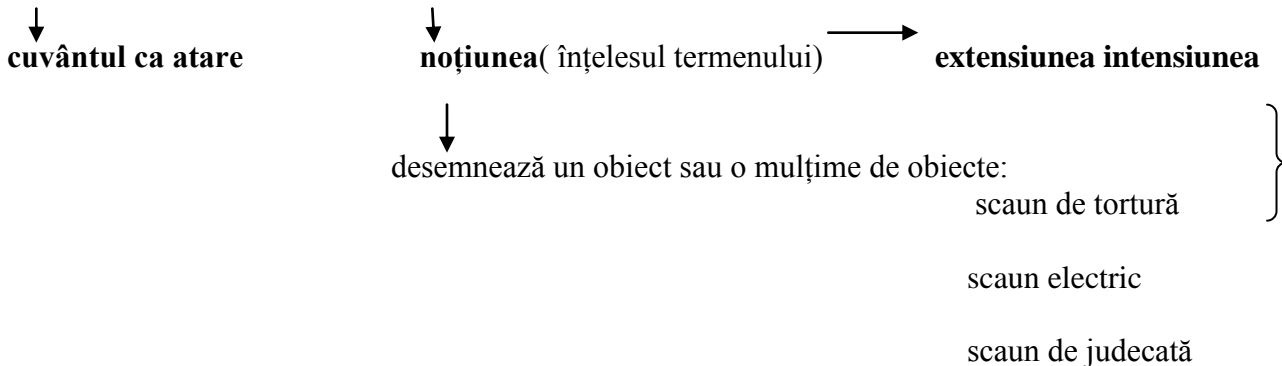
*Un termen este un cuvânt sau un ansamblu de cuvinte care exprimă o noțiune și care se referă la unul sau mai multe obiecte. **Cuvinte simple:** floare, carte, lalea, război, casa, operă , medic , număr, propoziție, etc.*

***Ansamblu de cuvinte: expresie lingvistică (aranjament de cuvinte sau cuvinte compuse):** număr prin între 6 și 9, compozitorul lucrării Ruslan și Ludmila, președintele celei mai mari democrații, operă literară, medic stomatolog, număr prim , propoziție afirmativă, etc.*

a) Structura (componente):

Vom înțelege mai bine definiția termenului urmărind aplicația care urmează.

Scaun= mobilă cu sau fără spetează pe care să poată să șadă o singură persoană.

După cum se vede pe structură, intensiunea (conținutul) este definiția termenului (se referă strict la înțelesul său). Extensiunea cuprinde elementele ale căror însușiri le găsim în intensiune. Să realizăm acum intensiunea și extensiunea unor termeni, dați ca exemplu sus, la definiția termenului:

Intensiunea termenului floare: s.f. – 1. *Parte a plantei care are o corolă frumoasă și variază colorată.* (este de fapt o parte din definiția termenului)

Extensiunea termenului floare: lălea, trandafir, crin, garoafă, floarea-cucului, floarea-miresei, etc (aici am expus multimea de obiecte pe care o deține termenul floare).

Câte obiecte are în extensiunea sa expresia lingvistică *număr prim între 6 și 9*? Are un singur obiect, acela fiind 7. Nu are cum să fie o mulțime de obiecte, pentru că se precizează *număr prim între...*

Câte obiecte are în extensiunea sa expresia lingvistică *compozitorul lucrării Ruslan și Ludmila* ? Are un singur obiect. De ce? Pentru că este vorba de autorul acestei lucrări, care nu este decât unul singur: Pușkin.

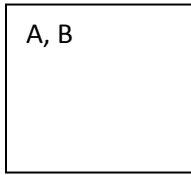
Câte obiecte are în extensiunea sa expresia lingvistică *președintele celei mai mari democrații*? Are un singur obiect. Este vorba de numele președintelui S.U.A, în prezent Obama. Acestea au fost exemple de expresii lingvistice (termeni) care au în extensiunea lor un singur obiect.

Dacă vom face extensiunea termenului **carte**, aici, cu siguranță vom avea o mulțime de obiecte, pentru că atunci când spunem *carte* ne gândim la totalitatea cărților existente: carte de aventuri (iar extensiunea acestei expresii lingvistice va continua la rândul ei, numind alte titluri de cărți de aventuri), carte de poezii (extensiunea continuă, enumerând titluri de cărți de poezii), etc.

b) Raporturi logice între termeni

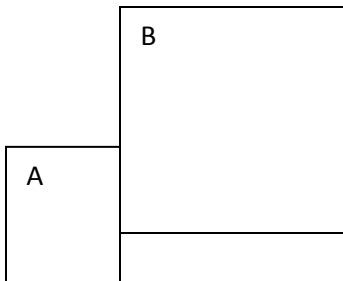
Raporturi de concordanta: daca extensiunile elementelor au cel putin un element comun.

- **raportul de identitate:** numai in cazul in care doi termeni au in comun toate obiectele din extensiunile lor, altfel spus , aceeasi extensiune.

A = celibatar
B = bărbat necăsătorit

- **raportul de ordonare:** numai in cazul in care oricare obiect ce apartine extensiunii unui termen, apartine si extensiunii celui de-al doilea termen, in timp ce, cel de-al doilea termen are in extensiunea sa si obiecte ce nu apartin extensiunii primului obiect

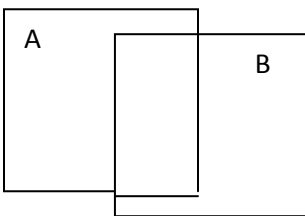

A = cais(specie)
B = pom fructifer(gen)
A = specie – termen subordonat
B = gen – supraordonat

Pom are in extensiunea sa, in afara de termenul cais, si alte tipuri de pomi: mar, par, portocal,etc, aceste tipuri nefiind parte a extensiunii primului termen *cais*.

Un alt ex: manual de engleză (specia), manual (genul)

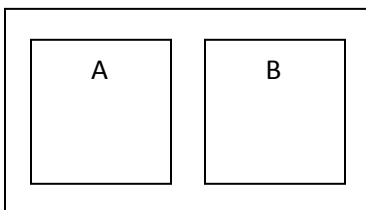
- **raportul de incrucisare:** numai in cazul in care extensiunile a doi termeni au in comun cel putin un obiect, fiecare termen avand in extensiunea sa si obiecte ce nu apartin extensiunii celuiilalt termen

A = roman
B = inginer

Raporturi de opoziție: dacă extensiunile elementelor nu au nici un element comun

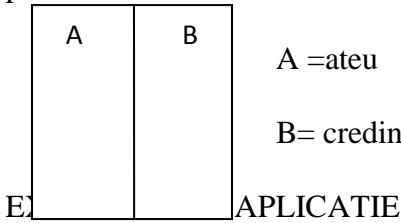
- **raportul de contrarietate:** doi termeni se află în raport de contrarietate numai dacă sunt specii ale aceluiași gen .

A = Africa

B = Europa (Africa si Europa, au extensiuni diferite, dar aparțin eluiași gen: continent)

- **raportul de contradicție:** numai în cazul în care oricare ar fi obiectul acesta nici nu face parte, nici nu lipsește simultan din extensiunea ambilor termeni sau termenii reprezintă unul negația celuilalt

A = ateu

B = credincios (alte ex: legal-ilegal, metal-nemetal, etc)

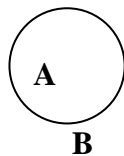
În cele ce urmează vom prezenta raporturile logice dintre doi termeni distincți, nevizi și preciși după criteriul extensiunii lor. Vom distinge mai întâi două mari clase: raporturi de *concordanță*, atunci când termenii au cel puțin un element comun în extensiunea lor și raporturi de *opoziție*, când cei doi termeni nu au nici un element comun.

Schematic, putem distinge următoarele tipuri de raporturi:

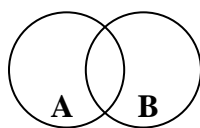
Sunt în *raport de identitate* extensională doi termeni care au extensiunea comună. Ex.: “bănuitor” - “suspicios”, “nea” - “zăpadă”, “număr par” - “număr divizibil cu 2”. În general, sinonimele au atât extensiunea, cât și intensiunea comună. Alți termeni pot fi în raport de identitate doar extensională, fără a fi în identitate intensională, cum este cazul termenilor: ființă rațională - ființă creatoare.

Vom reprezenta raporturile dintre termeni prin intermediul *diagramelor Euler*¹. Pentru raportul de identitate diagrama arată astfel:

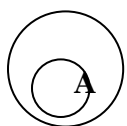
Sunt în *raport de încrucișare* doi termeni care au cel puțin un element comun în extensiunile lor, dar în același timp au și elemente necomune. Ex.: “numere naturale” - “numere pare”, “pisică” - “animal cu blana neagră”.

¹ Leonhard Euler (1707-1783), matematician elvețian.

Doi termeni sunt în *raport de ordonare* dacă extensiunea unuia este cuprinsă în întregime extensiunea celuilalt fără a o epuiza.

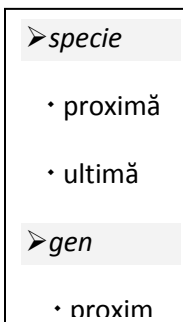
Ex.:

A= vertebrat

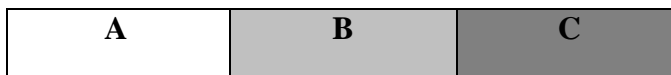
B

B= mamifer

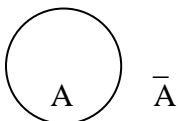
Termenul supraordonat (A) se numește *gen*, iar cel subordonat (B) se numește *specie*. Genul cel mai apropiat de o specie se numește *gen proxim*, iar specia cea apropiată de un gen se numește *specie proximă*. Genul care nu este specie pentru un alt gen se numește *gen maxim* (sau suprem(Kant)), iar specia care nu este gen pentru o altă specie se numește *specie ultimă* (sau infimă. (Kant)). Notele prin care specia se deosebește de genul proxim poartă numele de *diferență specifică*.

Doi termeni sunt în *raport de contrarietate* dacă sunt specii ale aceluiași gen care însă nu este epuizat de extensiunile lor. Ex.: “garoafă” - “gladiolă”

Doi termeni sunt în *raport de contradicție* dacă unul este negația celuilalt.

Ex.:

A= vertebrat

\bar{A} = nevertebrat

Raporturile între doi termeni generează propoziții simple. Spre exemplu, raportul de ordonare: Toți A sunt B, Unii B sunt A, etc. În capitolul ce urmează vom analiza astfel de propoziții.